

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Проблеми музичної регіоналістики»
2023-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Факультет – початкової освіти та мистецтва

Кафедра – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: ретроспективний і хронологічний, метод дискусії, порівняння та аналогій, дедуктивний метод (від загального до одиничного), метод філософського аналізу музичної культури.

Форми навчання: денна, вечірня, дистанційна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	II	III	4/120	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Бермес Ірина Лаврентіївна i.bermes@dspu.edu.ua 0975012313	доктор мистецтвознавства, професор кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчання є підготовка висококваліфікованих кадрів у галузі музичного мистецтва, здатних до осмислення історичних, соціально-

політичних і культурологічних особливостей розвитку окремих регіонів України.

Результати навчання. Володіти сучасною методологією наукового дослідження; розуміти особливості регіональних традицій у контексті музичного життя; осмислювати взаємозв'язок регіональних традицій із загальною картиною українського музичного середовища, між сферою теорії та практики регіонального музичного мистецтва.

Компетентності.

Загальні:

- Здатність аналізувати інформацію з різних джерел; професійно володіти методами, способами і засобами набуття інформації; створювати мультимедійні презентації, набирати нотні тексти у програмі «sibelius».

Фахові:

- Здатність до планування й апробації дослідження, яке шляхом проведення ґрунтовної роботи розширює межі знань, продукує нові інтерпретації, інноваційні методи, новий досвід в професійній мистецькій діяльності та виконавській практиці.

- Здатність до оперування поняттями музикознавства в контексті історичних, теоретичних та практичних знань, умінь і навичок; усвідомлення функціональних засад історії музики як наукової дисципліни в системі гуманітарних та мистецтвознавчих наук; використовувати знання про основні закономірності, сучасні досягнення у теорії та історії музичного мистецтва.

- Здатність продемонструвати знання з питань музичної регіоналістики; до ведення архівно-пошукової роботи в українських та зарубіжних архівах, бібліотеках, музеях.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми виконавського музикознавства», «Проблеми сучасного музикознавства», паралельно з дисциплінами «Філософія музики», «Соціокультурні виміри музичного мистецтва», «Проблеми музичної герменевтики».

Постреквізити дисципліни. Цикл загальних та професійних дисциплін завершується дисципліною «Проблеми музичної регіоналістики». Після вивчення курсу аспірант займається побудовою індивідуальної траєкторії наукового дослідження.

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Музична регіоналістика України як спеціальний навчальний курс.

Суспільно-історичні передумови становлення музичної регіоналістики в українській культурі. Сутність музичної регіоналістики як складової українського музикознавства.

Тема 2. Огляд музичного життя Східної Галичини до 1939 року.

Міжнаціональні контакти у творчості і музичному житті краю. Культурно-мистецька діяльність «Просвіти» і «Бояну» та інонаціональних співочих товариств.

Тема 3. Еволюція хорового руху Східної Галичини в контексті духовного розвитку регіону.

Діяльність провідних хорових колективів та їх диригентів.

Тема 4. Огляд музичного життя Наддніпрянської України першої половини ХХ століття.

Основні етапи розвитку музичного життя Наддніпрянської України. Жанровий розвиток української музичної творчості регіону. Функції, що виконували музичні товариства і творчі колективи регіону.

Тема 5. Важливі події та суттєві мистецькі здобутки музичної культури Наддніпрянщини першої половини ХХ століття.

Роль Києво-Могилянської академії на розвиток науки і культури України. Культуроохоронна діяльність Київської духовної академії. Провідні форми організації музично-мистецького життя Наддніпрянщини.

Тема 6. Розвиток хорового мистецтва східних теренів України першої половини ХХ століття.

Діяльність хорової капели ім. М. Леонтовича. Хорові традиції, відомі хорові колективи та їх роль у розвитку хорової культури регіону.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Музична регіоналістика як наукова галузь і навчальна дисципліна.

Тема 2. Музичне життя Східної Галичини від першої половини ХІХ ст. до 1939 року.

Тема 3. Музично-хорові товариства Дрогобиччини, Борислава, Стрийщини, Станіславова, Тернопільщини.

Тема 4. Панорама концертного та музично-театрального середовища Наддніпрянщини.

Тема 5. Провідні форми організації музично-мистецького життя Наддніпрянщини.

Тема 6. Еволюція хорових процесів на Київщині, Хмельниччині, Дніпропетровщині.

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 27 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11.

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID: 2309257925 Passcode:2020)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);
- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених проблем музичної регіоналістики.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума(залік)
60	40	100

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою

$x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 і К проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Музична регіоналістика України як спеціальний навчальний курс. Суспільно-історичні передумови становлення музичної регіоніки в українській культурі. Мета, зміст та завдання навчальної дисципліни «Музична регіоналістика».

2. Загальний огляд музичного життя Східної Галичини до 1939 року. Національно-культурний розвиток Східної Галичини у контексті історичних подій.

3. Музичні товариства та організації.

4. Хорові подорожі Галичиною.

5. Загальний огляд мистецьких здобутків і подій музичного життя в поліетнічному середовищі.

6. Основні передумови розвитку професійної музичної освіти.

7. Еволюція хорового руху Східної Галичини в контексті духовного розвитку регіону.

8. Музичне життя Дрогобиччини другої половини XIX ст.

9. Жанрово-виконавські сфери музично-концертного життя Стрия та Стрийщини.

10. Хоровий рух на Тернопільщині та його роль в національній самоідентифікації української громади.

11. Загальний огляд музичного життя Наддніпрянської України першої половини ХХ сторіччя. Основні етапи розвитку музичного життя Наддніпрянщини.

12. Концертне й музично-театральне життя Наддніпрянщини.

13. Музичні товариства і творчі колективи.

14. Хорові подорожі східними теренами України.

15. Основні передумови розвитку професійної музичної освіти.

16. Важливі події та суттєві мистецькі здобутки музичної культури Наддніпрянщини першої половини ХХ сторіччя.

17. Форми організації музично-мистецького життя на Поділлі.

18. Чинники музичного життя Ніжина.

19. Період «Духовного оновлення» Дніпропетровщини.

20. Розвиток музично-театрального мистецтва на Слобожанщині.

21. Розвиток зорового мистецтва східних теренів України першої половини ХХ сторіччя. Хорові процеси на сході України.

22. Професійні хорові колективи та їх вплив на розвиток Вінниччини.

23. Хорова творчість Дніпропетровщини.

24. Вокально-хорова культура Єлисаветградщини.

25. Гастрольно-концертне життя на Полтавщині.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні :

1. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції: Навч. посібн. / О. Бенч-Шокало. – К. : Ред. журн. «Український світ», 2002.–440 с.

2. Бермес І. Еволюція хорового руху на Дрогобиччині в контексті розвитку культури Галичини (від «весни народів» до 1942 року) / І. Бермес. – Дрогобич : Коло, 2002 с.

3. Бермес І. Український хоровий спів як соціокультурне явище / І. Бермес. – Дрогобич : Посвіт, 2013. – 432 с.

4. Бевська І. Музично-мистецька діяльність у соціокультурному просторі Тернопільського воєводства (з другої половини ХІХ ст. до 1939 року): автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 / І. Бевська. – Одеса, 2012. – 16 с.

5. Бойчук О. Хорове мистецтво Тернопільщини в контексті соціокультурних процесів ХХ століття: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 / О. Бойчук. – Київ, 2013. – 16 с.

6. Бурдейна-Публіка Т. Становлення і розвиток професійних форм музичного життя Вінниччини як складової культури Подільського краю:

автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 26.00.01 / Т. Бурдейна-Публіка. – Львів, 2009. – 20 с.

7. Долгіх М. Становлення музичного професіоналізму Єлисаветградщини (1900–1920-ті роки): автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 / М. Долгіх. – Київ, 2011. – 20 с.

8. Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини ХІХ ст. / М. Загайкевич. – К. : Видавництво АН УРСР, 1960. – 189 с.

9. Зваричук Ж. Богослужбове хорове виконавство Галичини ХІХ століття: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 / Ж. Зваричук. – К., 2009. – 20 с.

10. Кавунник О. Музичне середовище Ніжина в контексті національних культуро творчих процесів ХІХ – початку ХХ століть: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 / О. Кавунник. – Київ, 2011. – 16 с.

11. Кияновська Л. Галицька музична культура ХІХ – ХХ ст. : навчальний посібник / Л. Кияновська. – Чернівці : Книги, 2007. – 424 с.

12. Кобрин Н. Музична культура в національному русі галицьких українців (1891–1939): автореферат дис. ...кандидата історичних наук: спец.: 07.00.01 / Н. Кобрин. – Львів, 2010. – 21 с.

13. Лащенко А. З історії київської хорової школи / А. Лащенко.-К. : Музична Україна, 2007.-197 с.

14. Литвиненко А. Історичні шляхи становлення регіоналістики в українській культурі й музикознавстві / А. Литвиненко // Студії мистецтвознавчі: Театр. Музика. Кіно. Чис. 3 (39) / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2012. – С. 7-14.

15. Литвиненко А. Музична культура Полтавщини ХІХ – початку ХХ століття в аспектах регіонального джерелознавства: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.01 / А. Литвиненко. – Київ, 2006. – 18 с.

16. Личковах В. А. Філософія етнокультури. Теоретико-методологічні та естетичні аспекти історії української культури. – ПАРАПАН, 2011. – 196с.

17. Миронова О. Музичне життя в полікультурному середовищі м. Стрия та регіону Стрийщини (друга половина ХІХ століття – 1939 р.): автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.01 / О. Миронова. – Львів, 2007. – 16 с.

18. Мороз Л. Диригентсько-хорове мистецтво Галичини другої половини ХІХ – першої третини ХХ століття: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.01 / Л. Мороз. – Київ, 2003. – 13 с.

19. Ржевська М. На зламі часів. Музика Наддніпрянської України першої третини ХХ століття у соціокультурному контексті епохи: Монографія. – Київ : Автограф, 2005. – 352 с.

20. Романюк Л. Музичне життя Станіславова другої половини ХІХ – першої третини ХХ століття: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.01 / Л. Романюк. – Львів, 2007. – 20 с.

21. Синкевич Н. Т. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Музичне краєзнавство» [для підготовки третього освітньо-наукового рівня

вищої освіти] / Наталія Синкевич. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2019. – 60 с.

22. Черепанин М. Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX століття): [Монографія] / М. Черепанин. – Київ : Вид-во «Вежа», 1997. – 326 с.

23. Черкашина О. Театр опери та балету і державна консерваторія у Вінниці як феномени національної культури першої половини XX ст.: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 26.00.01 / О. Черкашина. – Київ, 2012. – 16 с.

24. Чернета Т. Бандурне мистецтво Дніпропетровщини: від аматорства до академізму: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 26.00.01 / Т. Чернета. – Київ, 2012. – 16 с.

25. Щітова С. Взаємодія гетерогенності та адитивності в регіональній музичній культурі Дніпропетровщини: від витоків до сучасності: автореферат дис. ...кандидата мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 / С. Щітова. – Одеса, 2006. – 18 с.

Допоміжні:

26. Тронько П. Українське краєзнавство в XX столітті / П. Тронько (до 75-річчя Всеукраїнської спілки краєзнавців). – К., 2002. – 85 с.

27. Шульгіна В. Д. Музична україніка: монографія / В. Д. Шульгіна. – К., 2000. – 213 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

28. Дикало В. Музичне краєзнавство Рівненщини як навчальний курс: до постановки проблеми [електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...

29. Карась Г. Музичне краєзнавство Прикарпаття як спеціальний навчальний курс: до постановки проблеми [електронний ресурс]. – Режим доступу: journals.pu.if.ua/index.php/kk/article/download/910/95

30. Прокопенко Л. Роль Катеринославської гімназії у духовно-культурному житті Наддніпрянської України в першій половині XIX століття [електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...

31. Римар Р. Хорове мистецтво Хмельниччини в контексті історичного процесу (друга половина XIX – початок XXI ст.) [електронний ресурс]. – Режим доступу: referatu.net.ua/referats/7569/177297

32. Ферендович М. Українські співочі товариства Львова та їх керівники (1900-1939) [електронний ресурс]. – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...

33. Ян І. Розвиток музичної культури на Слобожанщині останньої третини XIX-початкуXX ст. [електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...